

ΕΘΝΙΚΟΣ ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΣ
ΔΗΜΟΣΙΑΣ ΥΓΕΙΑΣ

ΛΟΙΜΩΞΗ ΑΝΑΠΝΕΥΣΤΙΚΟΥ COVID-19 ΑΠΟ ΝΕΟ ΣΤΕΛΕΧΟΣ ΚΟΡΩΝΑΪΟΥ SARS-CoV-2

Οδηγίες που αφορούν πληρώματα πλοίων σε περίπτωση ύποπτου κρούσματος εν πλω

Ο ιός SARS-CoV-2 ανιχνεύθηκε πρώτη φορά το Δεκέμβριο του 2019 στην περιοχή Γιουχάν της Κίνας και έκτοτε έως σήμερα έχει διασπαρεί σε πολλές χώρες σε όλο τον κόσμο. Αποτελεί ένα νέο στέλεχος κορωνοϊού, που μέχρι τότε δεν είχε απομονωθεί στον άνθρωπο, και η λοίμωξη αναπνευστικού που προκαλεί ονομάστηκε COVID-19.

Ποιος είναι ο τρόπος μετάδοσης;

Ο ιός μεταδίδεται από άνθρωπο σε άνθρωπο κυρίως μέσω του αναπνευστικού με σταγονίδια από το φτέρνισμα, το βήχα ή την ομιλία. Επίσης, μπορεί να μεταδοθεί μέσω επαφής με επιφάνειες πρόσφατα μολυσμένες με σταγονίδια, αν δεν τηρούνται τα μέτρα υγιεινής των χεριών.

Πότε μια περίπτωση της νόσου θεωρείται περισσότερο μεταδοτική;

Ένα περιστατικό θεωρείται περισσότερο μεταδοτικό όταν εμφανίζει συμπτώματα, αλλά δυνητικά θα μπορούσε να μεταδίδει τη λοίμωξη και 1-4 ημέρες πριν την εκδήλωση συμπτωμάτων. Η κύρια μετάδοση συμβαίνει κατά την συμπτωματική φάση. Το περιστατικό θεωρείται ότι δεν είναι πλέον μεταδοτικό ένα 24ωρο μετά την αποδρομή των συμπτωμάτων.

Ποια είναι τα συμπτώματα της COVID-19 λοίμωξης;

Τα κύρια συμπτώματα της νόσου περιλαμβάνουν τα κατωτέρω: Πυρετός, ξηρός βήχας και καταβολή. Μερικοί εμφανίζουν πονόλαιμο, αρθραλγίες / μυαλγίες και ρινική συμφόρηση. Τα συμπτώματα είναι συνήθως ήπια και περίπου το 80% των ασθενών αναρρώνουν χωρίς ανάγκη ειδικής θεραπείας.

Ποιοι ασθενείς κινδυνεύουν περισσότερο να εμφανίσουν σοβαρή νόσο;

Μερικοί ασθενείς εμφανίζουν δύσπνοια (δυσκολία στην αναπνοή) και πιθανώς πνευμονία, που χρειάζεται νοσηλεία σε νοσοκομείο. Τα άτομα, που ανήκουν σε ομάδα υψηλού κινδύνου (π.χ. ηλικιωμένοι, καρδιοπαθείς, άτομα με σακχαρώδη διαβήτη, ηπατοπάθειες ή πνευμονοπάθειες), είναι πιθανότερο να εμφανίσουν σοβαρή νόσο.

Σύμφωνα με τον ΠΟΥ δεν υπάρχουν περιορισμοί, προς το παρόν, σε σχέση με ταξίδια ή συστάσεις για έλεγχο στις πύλες εισόδου.

Πώς ορίζεται η στενή επαφή (υψηλός κίνδυνος έκθεσης) με κρούσμα COVID-19 στο πλοίο;

1. Επαφή με το κρούσμα σε απόσταση πάνω από 2 μέτρα ή για διάρκεια περισσότερο από 15 λεπτά
2. Επαφή με άτομο στην ίδια καμπίνα με το ύποπτο κρούσμα
3. Προσωπικό καθαριότητας
4. Άτομα με «πρόσωπο με πρόσωπο» επαφή ή στο που βρίσκεται στο άμεσο περιβάλλον με συμπτωματικό άτομο (συμμετοχή στις ίδιες δραστηριότητες, σε γεύματα στο ίδιο τραπέζι)
5. Άτομο στην ίδια ομάδα ταξιδιωτών
6. Επαγγελματίας υγείας ή άλλο άτομο που παρέχει φροντίδα στο ύποπτο κρούσμα
7. Σε περίπτωση που υπάρχουν πολλές εστίες κρουσμάτων εν πλω τότε όλοι οι επιβαίνοντες θεωρούνται στενές επαφές

Πώς ορίζεται η περιστασιακή επαφή (χαμηλός κίνδυνος έκθεσης) με κρούσμα COVID-19 στο πλοίο;

Όλοι τα υπόλοιπα άτομα που δεν πληρούν τα κριτήρια της στενής επαφής και ήρθαν σε επαφή με τον ασθενή

Πώς μπορούμε να μειώσουμε τον κίνδυνο εισαγωγής ατόμων με συμπτώματα σε πλοίο;

1. Πριν το ταξίδι ενημέρωση και ευαισθητοποίηση των επιβατών και πληρωμάτων για την εξέλιξη της επιδημίας από τον νέο κορωνοϊό COVID-19 και τα μέτρα πρόληψης
2. Πριν την επιβίβαση παροχή πληροφορίας σχετικά με τα συμπτώματα της λοίμωξης και τα μέτρα πρόληψης σε επιβάτες και πληρώματα π.χ. με ενημερωτικά φυλλάδια, προβολή ενημερωτικών σποτ, ηχητικών μηνυμάτων κλπ. Επιπροσθέτως, μπορεί να χορηγείται προς συμπλήρωση ειδικό ερωτηματολόγιο για ανίχνευση τυχόν επιβατών με συμπτώματα λοίμωξης αναπνευστικού
3. Κατά τη διάρκεια του ταξιδιού συνεχής ενημέρωση σε επιβάτες και μέλη πληρώματος για τα συμπτώματα της λοίμωξης, μέτρα πρόληψης και ενέργειες (αναφορά στον υγειονομικό υπεύθυνο) σε περίπτωση που αναπτύξουν συμπτώματα π.χ. με ενημερωτικά φυλλάδια, προβολή ενημερωτικών σποτ, ηχητικών μηνυμάτων κλπ

Ποια είναι τα γενικά μέτρα πρόληψης μετάδοσης λοιμώξεων σε πλοίο;

1. Πρώτη γραμμή άμυνας κατά των λοιμώξεων είναι η προσεκτική **υγιεινή των χεριών**. Συνιστάται συχνό πλύσιμο των χεριών με σαπούνι και νερό για τουλάχιστον 20 δευτερόλεπτα. Αν τα χέρια δεν είναι εμφανώς λερωμένα, μπορεί να χρησιμοποιηθεί εναλλακτικά αλκοολούχο διάλυμα (πχ οινόπνευμα 70°C). Η χρήση γαντιών δεν υποκαθιστά το πλύσιμο των χεριών.

Τα χέρια πρέπει να πλένονται:

- Μετά κάθε άμεση επαφή με ασθενή ή σωματικά υγρά ασθενή (πχ σάλια)

- Μετά από επαφή με αντικείμενα που έχουν έρθει σε επαφή με αναπνευστικές ή εκκρίσεις ασθενή (π.χ. χαρτομάντηλα)
2. Σχολαστική τήρηση των **μέτρων υγιεινής** όπως:
 - κάλυψη του στόματος και της μύτης με χαρτομάντηλο κατά το βήχα ή φτέρνισμα
 - αποφυγή επαφής των χεριών με στόμα, μύτη ή μάτια για πρόληψη διασποράς μικροβίων
 3. **Αποφυγή επαφής** με ασθενείς που έχουν συμπτώματα του αναπνευστικού.
 4. Η σταθερή χρήση απλής χειρουργικής μάσκας κατά τη διάρκεια του ταξιδιού δεν συνιστάται, όταν δεν υπάρχουν ενδείξεις ότι κάποιος επιβάτης ή μέλος του πληρώματος νοσεί.

Διαχείριση ύποπτου κρούσματος από το νέο κοροναϊό (2019-nCoV)

Εάν ένας επιβάτης ή μέλος του πληρώματος πληροί τα κριτήρια του ορισμού κρούσματος για λοίμωξη από το νέο κοροναϊό (2019-nCoV), βλ. <https://eody.gov.gr/wp-content/uploads/2020/02/2019-ncov-orismos-kroysmatos-1.pdf>), εφαρμόζονται τα παρακάτω:

Καταγραφή του ύποπτου κρούσματος σύμφωνα με τη Ναυτιλιακή Δήλωση Υγείας (Παράρτημα 8, Διεθνής Υγειονομικός Κανονισμός) και υποβολή της στις υγειονομικές αρχές των πυλών εισόδου.

1. Χορήγηση μάσκας στον ασθενή για αποφυγή περαιτέρω διασποράς σταγονιδίων. Σε κάθε περίπτωση, ο ασθενής πρέπει να καλύπτει το βήχα του (π.χ. με χαρτομάντηλο).
2. Απομόνωση του ασθενούς σε καμπίνα ή άλλο ιδιαίτερο χώρο με ατομική τουαλέτα και σίτιση στην καμπίνα. Η πόρτα της καμπίνας πρέπει να παραμένει κλειστή
3. Συνιστάται η αποφυγή επισκεπτηρίου στην καμπίνα. Αποφεύγεται η είσοδος άλλων ατόμων, αν δεν υπάρχει σοβαρός λόγος, π.χ. παροχή φροντίδας, καθαριότητα καμπίνας. Συνιστάται να οριστεί συγκεκριμένο μέλος του πληρώματος για τη φροντίδα του ύποπτου κρούσματος, αν είναι δυνατό, και να περιοριστεί στο ελάχιστο ο αριθμός των μελών πληρώματος που έρχονται σε στενή επαφή με τον ασθενή.
4. Τα άτομα, που θα έρθουν σε επαφή με τον ασθενή (θα μπουν στην καμπίνα του), πρέπει να φορούν ΜΑΠ (Μέτρα Ατομικής Προστασίας) γάντια, απλή χειρουργική μάσκα και αδιάβροχη ρόμπα
5. Οι επαγγελματίες υγείας, που φροντίζουν τον ασθενή, και το προσωπικό καθαριότητας συνιστάται να χρησιμοποιούν μάσκες υψηλής προστασίας (FFP2 ή FFP3), γυαλιά ή προσωπίδα, αδιάβροχη ρόμπα με μακριά μανίκια, γάντια και γαλότσες. Επιπλέον πρέπει να φροντίζουν, ώστε να τηρείται απόσταση τουλάχιστον 1 μέτρου μεταξύ ύποπτων κρουσμάτων, που συνεξετάζονται με άλλους ασθενείς. Ο ΠΟΥ και το Ευρωπαϊκό Κέντρο Ελέγχου και Πρόληψης Νοσημάτων (ECDC) έχουν καταρτίσει αναλυτικές κατευθυντήριες οδηγίες, που αναρτώνται στους παρακάτω συνδέσμους: [https://www.who.int/publications-detail/clinical-management-of-severe-acute-respiratory-infection-when-novel-coronavirus-\(ncov\)-infection-is-](https://www.who.int/publications-detail/clinical-management-of-severe-acute-respiratory-infection-when-novel-coronavirus-(ncov)-infection-is-)

[suspected](https://www.ecdc.europa.eu/en/publications-data/infection-prevention-and-control-care-patients-2019-ncov-healthcare-settings) και <https://www.ecdc.europa.eu/en/publications-data/infection-prevention-and-control-care-patients-2019-ncov-healthcare-settings>.

6. Ο χρησιμοποιημένος προστατευτικός εξοπλισμός (απλή χειρουργική μάσκα, γάντια, αδιάβροχη ρόμπα μιας χρήσης) πρέπει να απορρίπτεται σε κάδο έξω από την πόρτα της καμπίνας και σε καμία περίπτωση να μην ξαναχρησιμοποιείται.
7. Μετά την απόρριψη του προστατευτικού εξοπλισμού πρέπει τα χέρια να πλένονται καλά με νερό και σαπούνι. Τονίζεται ότι η χρήση γαντιών δεν υποκαθιστά το πλύσιμο των χεριών, το οποίο και αποτελεί σημαντικότερο μέσο πρόληψης.

Γενικά μέτρα για όλο το πλήρωμα και τους επιβάτες

1. Ο υγειονομικός υπεύθυνος του πλοίου οφείλει να ενημερώσει τους επιβαίνοντες στο πλοίο για την εμφάνιση ύποπτου κρούσματος. Όλοι οι επιβαίνοντες στο πλοίο πρέπει να ενημερωθούν ότι οφείλουν α) να αναφέρουν στον υγειονομικό υπεύθυνο, αν έχουν έρθει σε στενή επαφή με το ύποπτο κρούσμα και β) σε περίπτωση που ασθενήσουν, να ενημερώσουν αμέσως τον υγειονομικό υπεύθυνο.
2. Ο υγειονομικός υπεύθυνος οφείλει να αναζητήσει όλα τα άτομα, (στενές και περιστασιακές επαφές) και να καταγράψει σε δελτίο εντοπισμού επιβάτη (Passenger Locator Form: <https://www.healthygateways.eu/LinkClick.aspx?fileticket=U133sZdEEH0%3d&tabid=98&portalid=0>) τα ονόματα, τον αριθμό καμπίνας τους και το είδος της επαφής (διαμονή στην ίδια καμπίνα με τον ασθενή, παροχή νοσηλευτικής φροντίδας στον ασθενή κλπ). Οι στενές επαφές θα λάβουν οδηγία για παρακολούθηση της υγείας τους τις επόμενες 14 ημέρες (ενεργός επιτήρηση) στην καμπίνα ή στη ξηρά. Αν επιβεβαιωθεί εργαστηριακά το κρούσμα, οι στενές επαφές συνιστάται να παραμείνουν σε απομόνωση στην ξηρά, ή να επαναπατριστούν σύμφωνα με τις οδηγίες του ΠΟΥ (<https://www.who.int/emergencies/diseases/novel-coronavirus-2019/travel-advice>). Σε περίπτωση που υπάρχουν πολλαπλά κρούσματα στο πλοίο, δηλαδή συνεχιζόμενη μετάδοση μέσα στο πλοίο, τότε όλοι οι επιβάτες θεωρούνται στενές επαφές και αποβιβάζονται. Τα μέτρα απομόνωσης μπορεί να περιλαμβάνουν ενεργό παρακολούθηση από τις αρχές δημόσιας υγείας του λιμένα, αποφυγή ταξιδιού, περιορισμό σε συγκεκριμένο χώρο (απομόνωση) και ιατρική αξιολόγηση, κατά την κρίση των αρμόδιων υγειονομικών αρχών. Για τη διευκόλυνση του έργου των αρχών δημόσιας υγείας είναι απαραίτητο όλοι οι επιβάτες και μέλη πληρώματος να είναι προσβάσιμοι δια τηλεφώνου.
3. Όλες οι περιστασιακές επαφές του ύποπτου κρούσματος πρέπει να συμπληρώσουν το δελτίο εντοπισμού επιβάτη (passenger locator form, PLF) και να λάβουν οδηγίες για τα συμπτώματα και τρόπο μετάδοσης της νόσου, ώστε να παρακολουθούν την υγεία τους για 14 μέρες από την έκθεσή τους. Σε περίπτωση που

εμφανίσουν συμπτώματα, οφείλουν να παραμείνουν απομονωμένοι σε ιδιαίτερο χώρο και επικοινωνήσουν με τις υπηρεσίες υγείας.

4. Ο υγειονομικός υπεύθυνος πρέπει να συστήσει τη γενική τήρηση των βασικών κανόνων υγιεινής. **Ιδιαίτερος σημαντικός είναι το πλύσιμο των χεριών με νερό και σαπούνι σε τακτά διαστήματα και οπωσδήποτε πριν την επαφή με το στόμα, τη μύτη ή τα μάτια, καθώς και πριν την κατανάλωση φαγητού και ποτού ή το κάπνισμα.**

Καθαριότητα και απολύμανση καμπίνας απομόνωσης ασθενή

1. Απαιτείται καθημερινός καθαρισμός και απολύμανση των επιφανειών, που αγγίζει συχνά ο ασθενής, όπως κομοδίνο, πόμολα, επιφάνειες της τουαλέτας κλπ, καθώς και έκτακτος καθαρισμός, όταν οι επιφάνειες λερωθούν από βιολογικά υγρά.
2. Το προσωπικό καθαριότητας πρέπει να εισέρχεται στην καμπίνα με μέτρα ατομικής προστασίας (βλ. παραπάνω). Για όσο χρόνο εργάζεται μέσα στην καμπίνα, το προσωπικό καθαριότητας δεν πρέπει να αγγίζει με τα χέρια του το στόμα, τη μύτη ή τα μάτια του, να καπνίζει ή να τρώει.
3. Ο καθαρισμός των επιφανειών πρέπει να γίνεται δύο φορές (διπλό πέρασμα) με απολυμαντικό με αντιική δράση. Αποτελεσματικά απολυμαντικά είναι το διάλυμα υποχλωριώδους νατρίου σε διάλυση 1:10 ή η αιθυλική αλκοόλη (οινόπνευμα) 70%.
4. Οι υφασμάτινες επιφάνειες (πχ ταπετσαρίες επίπλων) πρέπει να καθαρίζονται με συσκευή ατμού (θερμοκρασία > 70°).

ΣΗΜΕΙΩΣΗ: Οι επαγγελματίες υγείας που θα έλθουν σε επαφή με το ύποπτο κρούσμα πρέπει να λαμβάνουν τα μέτρα προφύλαξης για τα νοσήματα που μεταδίδονται με σταγονίδια

Τονίζεται ότι, καθώς η επιδημία εξελίσσεται, οι οδηγίες ενδέχεται να τροποποιηθούν.

Για οποιαδήποτε διευκρίνιση, απευθυνθείτε στον ΕΟΔΥ στα τηλέφωνα 2105212000, 210 5212054, ειδικό τετραψήφιο αριθμό 1135 (όλο το 24ωρο)